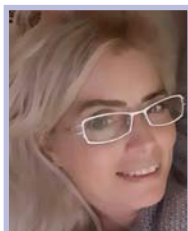

Internetový magazín Nedrážního republikového výboru
Odborového sdružení železničářů na www.osz.org

■ ASO	str. 2
■ Jednal NeRV OSŽ	str. 3
■ Odbory a ekonomika	str. 4
■ NeRV Informuje	str. 5
■ Novinky z domova	str. 6
■ BOZP	str. 7
■ SON	str. 8
■ O zdraví...	str. 9
■ Tip na na výlet	str. 11
■ MD ČR informuje	str. 12
■ Blahopřejeme	str. 12

27. LISTOPAD NA MALOSTRANSKÉM NÁMĚSTÍ V PRAZE ukázal soudržnost členů OSŽ při společné protestní demonstraci Asociace samostatných odborů (ASO) a KOVO

Připravila (včetně foto):
Daniela Houdková

Na protestní akci se sešel nespočet zaměstnanců z různých odvětví jako je zdravotnictví, školství, strojírenství či doprava. Výrazně o sobě dali vědět členové OSŽ. Demonstranti dali této vládě najevo, že ač jsou členové z různých odborových centrál, a ne ve všem se úplně shodují, tak schválení tzv. ozdravného balíčku a důchodová reforma je natolik semkla, že se společně sešli a důrazně prostřednictvím pískání a troubení vyjádřili svůj nesouhlas s touto vládou.

Celé vystoupení zahájil Josef Středula, předseda ČMKOS, který zdůraznil, že pokud vláda nebude konečně naslouchat druhé straně a její sociální dialog bude stále probíhat ve smyslu, že nemíní ustoupit ani o jeden krok, protesty budou pokračovat.

Premiér Petr Fiala prohlašuje, že vláda vede sociální dialog, zatím, zatímco odborové organizace nikoliv. Proti tomuto výroku se ohradil snad každý vystupující včetně předsedy ASO Bohumíra Dufky.

A jak vidí současnou situaci předseda Odborového sdružení železničářů Mgr. Martin Malý?
„Všemi vyjádřeními na dnešních protestech se jako černěná nit vine jedna základní myšlenka. Způsob, jakým vládní představitelé vedou dialog se sociálními partnery, neplní svůj základní účel, tj. nacházet v tomto dialogu – když ne společná – tak alespoň oboustranně akceptovatelná řešení. A jestliže se v současné době podařilo vládě dosáhnout toho, že se k protestům odborů připojuje nebo je alespoň podporuje také řada významných firem, včetně např. i tak klíčového zaměstnavatele jako je Škoda Auto nebo tisíce pedagogů a dalších pracovníků vzdělávacích institucí, je skuteč-

Pokračování na str. 2

STALO SE:

- Rok 2024 bude na české železnici ve znamení rekonstrukcí velkých stanic; Správa železnic bude v příštím roce disponovat rozpočtem ve výši 57,5 miliardy korun
- Ve dnech 23. až 27. října 2023 se konaly volby členů Dozorčí rady ČD Cargo, a.s. Za členy Dozorčí rady byli zvoleni zástupci OSŽ Bc. Marta Urbancová a Petr Doležal
- Ve dnech 30. října až 1. listopadu 2023 volili zaměstnanci Českých drah své nové zástupce do Dozorčí rady akciové společnosti; Největší počet hlasů obdrželi zástupci OSŽ Štěpán Lev a Věra Nečasová
- Předseda OSŽ Martin Malý pro www.odborny.info: „Další rozvoj české železnice vyžaduje, nejen finančně významné investice, ale také rozumnou hospodářskou politiku státu!“
- Top manažeři jedenácti nejvýznamnějších železničních subjektů v ČR se na koordinačním jednání, které svolal Drážní úřad, dohodli na dalším společném postupu při zavádění ETCS
- Obdivuhodný smysl pro zodpovědnost prokázal olomoucký vlakvedoucí Roman Juřena při srážce osobního vlaku s kamionem na železničním přejezdu v Olomouci-Bělidlech; Pohotovostní vlakvedoucí zachránil životy mnoha cestujících
- Termín k prodloužení platnosti jízdních výhod ČD pro rok 2024 končí 9. prosince 2023

27. LISTOPAD NA MALOSTRANSKÉM NÁMĚSTÍ V PRAZE

ukázal soudržnost členů OSŽ při společné protestní demonstraci Asociace samostatných odborů (ASO) a KOVO

Dokončení ze str. 1

ně nabíledni, že v přístupu vlády k sociálnímu dialogu asi bude něco špatně. Pokud se například odbory a největší zaměstnavatelské svazy po důkladném uvážení všech potíží, se kterými se naše země musí v současné době potýkat, dokáží nakonec při nejlepší vůli dohodnout na devíti nejdůležitějších společných požadavcích na úpravy ve vládním tzv. ozdravném balíčku, který je velmi rozsáhlý a zasahuje do 65 zákonů – a vláda i z těchto pouhých devíti požadavků většinu odmítne – nelze to po mém soudu hodnotit jinak, než jako hrubé podceňování významu a přínosu sociálního dialogu pro fungování naší společnosti. A takhle to opravdu už dále nemůže pokračovat. Doufáme proto, že dnešní rozsáhlé protesty snad konečně přimějí vládní představitele k určité sebereflexi a nastartování skutečně funkčního dialogu se sociálními partnery. Jinak se totiž z dnešní hospodářské mizérie, kdy už třetím rokem čelíme postupnému zhoršování životní úrovně většiny občanů, asi jen těžko dostaneme.“

Za ASO vystoupil jeho předseda Bohumír Dufek, mezi zástupci OSŽ samozřejmě nechyběl předseda Mgr. Martin Malý, NeRV reprezentovala místopředsedkyně OSŽ Bc. Renata Dousková

Největší protest od roku 2015

Den protestů vyhlásila Českomoravská konfederace odborových svazů na pondělí 27. listopadu. Den protestů současně podpořila také Asociace samostatných odborů, která se, společně s Odborovým svazem KOVO, rozhodla uspořádat demonstraci v pondělí 27. listopadu 2023 ve 13 hod. na pražském Malostranském náměstí. Kromě členů ASO a OS KOVO se této demonstraci zúčastnili i členové dalších odborových svazů sdružených v ČMKOS, kteří se na Malostranské náměstí vydali pochodem od Domu umělců na náměstí Jana Palacha.

Také do pondělní stávky plánované školami proti krokům vlády, čímž chtějí zabránit škrtům ve školství, snížení platů nepedagogických pracovníků a ostatních pedagogů a vyhnout se nekonceptním zásahům do vzdělávání, se zapojily hodinovým i dvouhodinovým zastavením výroby stovky firem z průmyslu, mohlo se jednat až o milion zaměstnanců.

K protestům se přidali rovněž odboráři poštovních, telekomunikačních a novinových služeb. Řada firem se připojila mnoha různými formami i během pracovního procesu, ať už to jsou vesty, samolepky či podpisové archy, eventuálně organizováním meetingů a happeningů na pracovištích.

„Půjde o největší protest od roku 2015 a bude paralelou na generální stávku,“ prohlásil předseda OS KOVO ve Škodě Auto Mladá Boleslav Jaroslav Povšík.

Odboráři nesouhlasí s podobou navrhovaných reformních změn penzí. Kritizují navyšování penzijního věku, snižování nových důchodů či chybějící dřívější důchod pro náročné profese. Návrh reformy centrála považuje za nepřijatelný. Na tiskové konferenci po odborářském sněmu to řekl předseda ČMKOS Stědula.

O připojení OSŽ rozhodlo vyhodnocení dosavadních nedostatečných výsledků vyjednávání s vládními představiteli a stavu projednávání vládního ozdravného balíčku v parlamentu, kdy vládní koalice zamítla většinu připomínek odborových organizací a vzhledem k pokračující vysoké inflaci, snižování reálných mezd, omezování zaměstnaneckých benefitů, zpříšňování podmínek odchodu do důchodu, poklesu ekonomiky a dalšímu oznámenímu zvyšování cen energií.

Připravil Miroslav Svoboda – ASO a redakce NeRV OSŽ

www.odbory.info

PŘEDSEDKYNĚ NeRV Bc. RENATA DOUSKOVÁ PODĚKOVALA ČLENŮM ZA PŘÍKLADNOU CELOROČNÍ ODBOROVOU PRÁCI

Deváté řádné jednání NeRV OSŽ, které se konalo v Praze, v sídle OSŽ v Domě Bohemika dne 21. listopadu, řídil místopředseda Nedrážního republikového výboru Odborového sdružení železničářů Tomáš Šlachta. Přestože se jednalo o poslední zasedání NeRV v letošním roce, návrh programu jednání byl standardní. Jedná se o např. informace z jednání P OSŽ a Ú OSŽ, o kterých informovala místopředsedkyně OSŽ Bc. Renata Dousková.

Sem patří např. informace o tvorbě a využití Podpůrného fondu OSŽ, o změnách zákoníku práce, o konsolidačním balíčku s návazností na protestní akci na Malostranském náměstí, o kterém podrobněji informoval předseda OSŽ, o zimní rekreaci v zařízeních OSŽ a spuštění sportovního portálu Railsport a informaci revizní komise OSŽ.

Další informace projednávány na posledním jednání NeRV byly zaměřeny na činnost ZO OSŽ a Výborů OSŽ. Týkaly se především probíhajícího kolektivního vyjednávání u společnosti Jídelní a lůžkové vozy, Dopravní podnik města Brna, Dopravní zdravotnictví a dalších. Překvapující informace zazněla od předsedy ZO OSŽ SKANSKA. Přestože tato společnost nemá vysoutěženou velkou stavbu, ale pouze drobnější zakázky, přesto se zaměstnavatel rozhodl navýšit mzdy cca o 2 % na rok 2024. Důvodem je fakt, že zaměstnavatel u svých zaměstnanců hodnotí jejich profesní kvalitu a loajálnost k firmě a především nechce propouštět.

Zásadní informace se také týkala výsledku voleb do dozorčí rady Dopravního zdravotnictví, které probíhaly ve dnech 17. a 18. října 2023, a dobrou zprávou je, že odbory OSŽ, zastoupené Bc. Renatou Douskovou, mají svou nezastupitelnou roli v tomto orgánu.

Hostem jednání NeRV byl předseda OSŽ Mgr. Martin Malý. Ten se 20. listopadu účastnil dopravní tripartity, kde se mimo jiné řešila otázka dopadů anoncovaného snížení objemu prostředků v kapitole MD ČR v návrhu

státního rozpočtu na příští rok o cca 9 miliard korun oproti roku 2023, které by mohlo mít nepříznivý dopad na Správu železnic. Z jednání však vyplynulo, že rozpočet na investice, opravy, údržbu a dotace provozu Správy železnic je na příští rok zajištěn v dostatečné výši, neboť snížení příjmů SFDI ze státního rozpočtu bude kompenzováno prostřednictvím úvěrů.

Poté přešel k organizaci a přípravě na chystanou demonstraci, kde na základě hlasování Ústředí OSŽ bylo rozhodnuto, že se OSŽ k protestní akci připojuje. Demonstraci na Malostranském náměstí organizuje ASO a OS KOVO. ČMKOS se k této protestní akci připojuje rovněž.

Dalším přizvaným hostem byla Ing. Leona Machová, ředitelka zaměstnaneckých výhod pojišťovny Generali Česká pojišťovna, která přítomné členy NeRV informovala o výhodách rizikového skupinového pojištění.

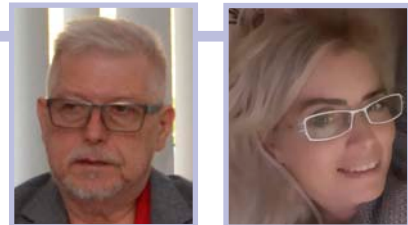
Na jednání byly rovněž schváleny termíny jednání NeRV a školení na rok 2024.

Závěr se nesl již ve slavnostním duchu, kdy Bc. Renata Dousková za vedení NeRV OSŽ poděkovala všem členům NeRV za jejich celoroční odborovou práci a popřála klidný konec roku 2023 a pohodový rok 2024.

Informace o skupinovém pojištění u Generali České pojišťovny přednesla Ing. Leona Machová

MĚSTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA V BRNĚ ZAJIŠŤUJE TAKÉ LODNÍ DOPRAVU

Minulý měsíc ještě patřil lodní plavbě na Brněnské přehradě, nyní už však lodě Dopravního podniku města Brna, jehož část pracovníků je součástí NeRV OSŽ, odpočívají v doku.

Letošní sezona byla rekordní. Sedm lodí přepravilo okolo tří set tisíc cestujících. Zájem turistů láme rekordy už třetím rokem po sobě. Samozřejmě významný vliv na to má příznivé počasí. Ale vzhledem k tomu, že kromě odkrytých palub mají lodě také paluby zastřešené, nevadí ani déšť. Vždyť okolí přehrady je dostatečně hezké, aby cestující lákalo k prohlídce i protřednictvím očního kontaktu.

Největší zájem o plavbu na přehradě byl v červenci, ale teplé počasí přilákalo na čtyřicet tisíc zájemců například také v září.

Podle generálního ředitele Dopravního podniku města Brna Ing. Miloše Havránka byl mimořádný zájem rovněž o mimořádné speciální plavby na objednávku, ať už to byly firemní akce či soukromé – například svatby. Celkem jich byly téměř dvě stovky.

Letos se jedná o sedmasedmdesátou plavební sezonu a byla okouřena určitými vylepšeními v přístavišti. Je zde mapa s přehledem zastávek, informace o odjezdech včetně ceníku.

Pro čekající cestující je v parných dnech umožněno ochlazení v nově vybudované mlžné bráně.

Trasa od přístaviště do Veverské Bítýšky je dlouhá deset kilometrů, lodě ji ujedou za sedmdesát minut včetně deseti zastávek. Celkem však za sezonu najedou čtyřiatřicet tisíc kilometrů a v provozu jsou pět tisíc dvě stě hodin.

Základním krédem je **Jsme tu pro cestující**, což znamená, že jejich každodenní snahou je bezpečně, spolehlivě a pohodlně přepravovat cestující po městě Brně. Svými službami chtějí udržovat zájem zákazníků o městskou hromadnou dopravu.

Jsme tu pro zaměstnance znamená, že nejcenějším benefitem Dopravního podniku města Brna jsou znalosti a dovednosti jejich zaměstnanců. Proto je podporují v osobním růstu a dbají na zvyšování profesionality. Svým pracovníkům a jejich rodinám nabízí řadu výhod.

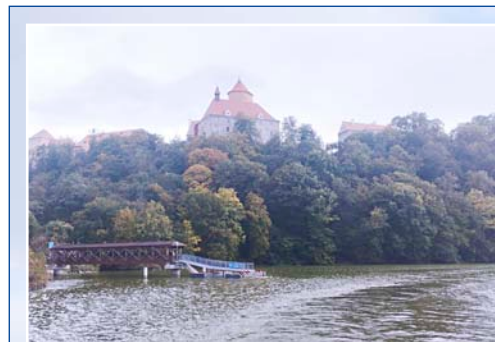
Jsme tu pro Brno je službou, kdy na území Brna zajišťují dopravní obslužnost čtyřadvacet hodin a sedm dní v týdnu. Služby neustále rozšiřují a operativně reagují na mimořádné události, aby se na ně Brno a jeho obyvatelé mohli kdykoliv spolehnout.

Na lodi na Brněnské přehradě se setkali (zleva) Jan Buchta, Oldřich Sobol s manželkou Evou, Miroslav Novotný a místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková

O příjemnou plavbu se staral kapitán Josef Fašina

Termínovaný plán jednání orgánů OSŽ a NeRV na rok 2024, vypracovaný na základě připomínek a schválený na jednání Ústředí OSŽ

Měsíc	P OSŽ	OSŽ-Ú	NeRV
Leden	9. 1.	24. 1.	16. 1.
Únor	6. 2.	21. 2.	
Březen	5. 3.	20. 3.	26. 3.
Duben	9. 4.	24. 4.	
Květen	7. 5.	22. 5.	28. 5.
Červen	4. 6.	19. 6.	
Červenec	9. 7.		
Srpen	6. 8.		Seniorské hry
Září	3. 9.	18. 9.	Bude upřesněno (11.–13. 9. + pétanque)
Říjen	8. 10.	23. 10.	
Listopad	5. 11.	20. 11.	26. 11. + šipky
Prosinec	3. 12.	18. 12.	

Zkratky: **OSŽ-Ú** – Ústředí Odborového sdružení železničářů
P OSŽ – Představenstvo Odborového sdružení železničářů
NeRV – Nedrážní republikový výbor – nejvyšší orgán nedrážní sekce, účast zástupců všech ZO OSŽ (podle statutu NeRV a rozhodnutí OSŽ-Ú ze dne 16. 10. 2023)

Školení pořádaná kanceláří předsedy OSŽ budou vyspána na 1. a 2. pololetí v roce 2024. Témata a lektori budou konkretizováni podle požadavků ZO OSŽ a reakci na změnu zákonů v ČR.

Zpracoval a předkládá: **Tomáš Šlachta**, místopředseda NeRV OSŽ
Tel.: 736 755 945
E-mail: tomas.slachta@osz.org

V Praze dne: 22. 11. 2023

Fotografie z jednání Ústředí OSŽ, které se konalo 22. listopadu 2023 pořídila Daniela Houdková

Holešovice se stanou investiční čtvrtí číslo 1

Do cihel a betonu potečou stovky miliard

V Praze 7 se bude v příštích letech stavět na pozemcích o rozloze srovnatelné se Starým Městem. Developeři tam plánují investovat nižší stovky miliard korun. S miliardovými částkami počítá také magistrátní kasa. Ve čtvrti vzniknou až tisíce bytů, kanceláře, obchodní domy, ale také nová budova Vltavské filharmonie. Městská část, kde dnes žije zhruba 44 tisíc lidí, se stane domovem pro dalších 25 tisíc nových obyvatel, zhruba stejné množství lidí zde nově najde práci.

Developeři si dlouhodobě brousí zuby především na území okolo nádraží v Bubnech. Právě na stodesetihektarovém pozemku se budou soustředit největší investice. Mezi hlavní hráče, kteří tam drží lukrativní parcely, patří skupina CPI Property Group a skupina EP Real Estate. Mezi stavitele nové sedmičky se však zařadí také například skupina Skanska i menší hráči.

Všichni investoři čekají už léta na to, až magistrát jasně řekne, jak si výstavbu nové čtvrti pro desítky tisíc lidí představuje, nastaví podle toho pravidla, ukáže územní studii a propíše ji do územního plánu. Stále se na tom intenzivně pracuje, hotovo ale není. Diskuse se například vede nad tím, jak bude do území zahrnuta zeleň či jak bude fungovat vytápění čtvrti z odpadu, který bude zpracovávat Ústřední čistírna odpadních vod. Na některých menších parcelách je již možné stavět. Území v celé jeho šíři je zatím developerům zapovězeno. Otevřít by se jim teoreticky mohlo už příští rok. Nikdo ale nechce nic slibovat. Záležit bude na mnoha okolnostech, mimo jiné i na politickém rozpoložení pražského magistrátu. Ostatně odblokování jednoho z vůbec největších pražských brownfieldů se řeší už od roku 1991.

Jestliže odblokování Bubnů pro výstavbu trvá přes třicet let, lze předpokládat, že podobně dlouhou dobu potrvá samotná výstavba nové čtvrti. Investoři tam podle odhadů nasměrují nižší stovky miliard korun. Jedná se o obrovskou finanční zátěž, kterou si proto developeři rozdělí v čase a výstavbu rozfázují.

Nová budova filharmonie od dánského ateliéru Bjarke Ingels Group

Okolo roku 2030 by však již okolí Bubnů mohlo vypadat jako jedno velké staveniště. Mimo jiné i proto, že tou dobou má u stanice metra Vltavská být v plném proudu stavba nové filharmonie od dánského ateliéru Bjarke Ingels Group. Stavba odstartuje v roce 2027, hotovo má být o pět let později. Hlavní město cenu ještě před vyhlášením architektonické soutěže odhadovalo na minimálně šest miliard korun, nyní je již jasné, že částka bude podstatně vyšší. Na místě získají zázemí Česká filharmonie i Symfonický orchestr hlavního města Prahy. Odborníci na reality očekávají, že budova může mít výrazný vliv na podniky ve starší zástavbě. Zatímco dnes se v okolí Vltavské pohybují především lidé bydlicí v Praze 7 či lidé cestující za prací, filharmonie přitáhne na místo i turisty.

Nádraží, přístav a hlavně bydlení

O stanici metra dál, u nádraží Holešovice, se v následujících letech bude také stavět. Zástupci dopravního podniku před dvěma lety vytvořili společný podnik s developery Karlin Group a CPI PG. Podobu parcel určí architektonicko-urbanistický workshop.

Bubny-Zátory, hlavní změny

Okolí Nádraží Holešovice prochází proměnou již dnes. Skupina Skanska u vlakového nádraží před dvěma lety odstartovala výstavbu kancelářského projektu Port7, který tvoří tři kancelářské budovy o rozloze 35 tisíc metrů čtverečních. Hotovo bude už letos. O pár set metrů dál mezitím developerská skupina Finep buduje na parcelách po někdejším areálu podniku Ferona stovky bytů v rámci projektu Pergamenka. Část z nich, konkrétně 164, prodala za 1,2 miliardy korun švédské společnosti Heimstadem zaměřující se na nájemní bydlení. Výstavba soukromých investorů se přitom nebude soustředit pouze do dolní části Holešovic. Například EPH chystá výstavbu

přímo vedle fotbalového stadionu AC Sparta. Původně tam holding zamýšlel postavit hotel, v době pandemie však své plány přehodnotil a nyní projekt upravuje a zahájení stavby odkládá.

Tržnice, palác a koleje

Přestože hlavní developerský boom propukne až s otevřením území okolo nádraží Bubny-Zátory, staveniště na území Prahy 7 v posledních letech výrazně přibýlo. A to především z aktivity magistrátu. Hlavní město po patnácti letech rozjelo velkou rekonstrukci Pražské tržnice v Holešovicích, která spojkne až tři miliardy korun. Proměnou aktuálně procházejí například budovy bývalé burzy, na místě vzniknou kanceláře, supermarket či vyhlídková věž.

Po více než deseti letech soudních sporů se loni rozjela také rekonstrukce vyhořelé části Průmyslového paláce za 2,64 miliardy korun, která bude dokončena v příštím roce. Naproti Výstavišti naopak bagry a dělníci pracují na rekonstrukci železniční trati z Prahy do Kladna, která má v budoucnu sloužit jako nejrychlejší cesta mezi centrem města a letištěm. „Součástí stavby je modernizace železniční stanice Praha-Bubny, která se posune jižně směrem ke stanici metra Vltavská. V úseku vznikne nová železniční zastávka Praha-Výstaviště. Součástí stavby bude též nová lávka s přístupem do Stromovky,” uvádí Správa železnic, která za rekonstrukci stojí.

Součástí rekonstrukce je v neposlední řadě výstavba 430 metrů dlouhého podchodu, který propojí Argentinskou a Veletržní ulici. Vyřeší se tím problém, že Holešovice jsou v této části po desetiletí rozděleny železnicí a lidé se musejí z jedné části do druhé vydat oklikou či pomocí MHD. Příjemnější cestu budou mít už letos také lidé, kteří se potřebují dostat z Holešovic do Karlína, či naopak. Zprovozněna je již lávka pro pěší přes Vltavu, na úrovni Pražské tržnice.

Zdroj: Správa železnic

JÁ NIC, JÁ MUZIKANT

V časech divokých, když se to na bálech pralo ještě hezky po sousedsku o kance se šípkovou či se zelím, se hudebníci schovávali za pultíky s notami a volali *já nic, já jsem jen muzikant*, to aby taky nějakou neslízli. Dnes jsme krotcí a nepereme se, mluvíme a vymlouváme se, a když někdo rozhodne za nás, často cítíme úlevu... Ale v pracovním právu je to jiné. Zaměstnavatel i zaměstnanci mají jasně stanovené povinnosti, zvláště v oblasti bezpečnosti a ochrany při práci. A co víc, zaměstnavatel má podíl na stanovené odpovědnosti za oblast BOZP před zákonem mnohem větší, v některých případech se jedná o odpovědnost tzv. absolutní (např. za pracovní úrazy). Proč? Protože zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, udává mj. i základní zásady pracovněprávních vztahů, jimiž je *zvláštní ochrana postavení zaměstnance* (§ 1a odst. 1 čl. a), a to z důvodů závislé práce vykonávané *ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance* (§2 odst. 1). Povinnosti zaměstnavatele za oblast BOZP pak najdeme zejména v § 101 až § 107 uvedeného zákona a podle § 101 odst. 2 je **péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci uložena zaměstnavateli nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají** a dále, dle § 11 **vedoucími zaměstnanci zaměstnavatele se rozumějí zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny**. Tedy každý, kdo je vedoucím zaměstnancem, a je jedno, zda se jedná o parťáka, byť třeba s jedním podřízeným, zároveň přijímá obrovskou

odpovědnost, a je nutné si sebekriticky přiznat, že tato odpovědnost není jen o získaných pravomocích, ale je vyvážena i penězi.

A teď proč ten dlouhý úvod. Nechci psát ani o financích ani rozebírat paragrafy zákoníku práce. Chtěla jsem jen připomenout základním organizacím OSŽ, a pokud časopis Obzor či Nedrážní Obzor čtou vedoucí zaměstnanci, tak i jim, **odpovědnost vedoucích zaměstnanců za stav těch pracovišť, které se nacházejí v budovách ve vlastnictví jiné firmy a také odpovědnost za BOZP v případech, kdy na pracovišti probíhá stavba či rekonstrukce**. Tehdy je zajištění bezpečnosti a zdraví při práci mnohem složitější, vzhledem k pohybu cizích (a cizokrajných) firem, neinformovanosti o harmonogramu prací, použitých technologií a technologických postupů, často bez možnosti vyjádření ke kvalitě projektu a k nedostatkům při předávce stavby. Protože však odpovědnost zaměstnavatele je odpovědností zákonnou a v rámci této odpovědnosti je nutné přijímat opatření proti eliminaci rizik, nelze se z ní nikdy a nijak vykroutit. Nejde tedy říct, *my jim to říkali, psali, posílali – a oni nekomunikují, nemají peníze, čas či kapacity*. Kde selže Outlook, tam musí nastoupit telefonát, osobní jednání, datová schránka nebo možnost nejzazší – stížnost adresovaná příslušnému správnímu orgánu (krajské hygienické stanici). Vedoucím zaměstnancům nijak nezávidím jejich pozici a vlastně je občas docela chápu, nicméně pomocí ze strany odborové organizace může být pouze nabídnutí spolupráce na hledání řešení, kroky vedoucí k nápravě stavu pracoviště jsou vždy na nich. Určitě je velmi důležité, aby ZO OSŽ nejen kritizovaly nevyhovující, příp. zdraví ohrožující stav v místě, ale aby spolu se zaměstnavateli a jejich

zaměstnanci pro oblast BOZP (OZO BOZP) hledaly řešení, požadovaly uspokojivé informace, a když vše selže, potom kontaktovaly své místně příslušné svazové inspektory BOZP OSŽ-Ú. Ti sice nejsou všemocní, ale i jejich *kontrolní protokoly* mohou často přispět k rychlému řešení problému. Těchto výstupů z kontrol každý ze svazových inspektorů napíše ročně kolem stovky a obsahují popis závad řádně odůvodněný legislativou. Jen v roce 2022 bylo zaměstnanci oddělení BOZP OSŽ-Ú provedeno 440 kontrol, při kterých bylo zjištěno 815 závad a nedostatků na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

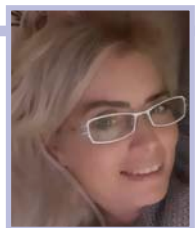
Hledala jsem nějaké úsloví o muzikantech, abych ho mohla na závěr použít jako oslí můstek a nějak optimisticky a smířlivě tento článek zakončit, ale na oblast BOZP se mi žádné nehodilo. Tak tady máte aspoň to, které mě nejvíc rozesmálo: *kam nechodí slunce, chodí blackmetalista!*

Pro bezpečnost cestujících

Připravila Daniela Houdková

PROJEKT „PREVENTIVNÍ VLAK“ VARUJE PŘEDEVŠÍM MLÁDEŽ PŘED NEUVÁŽENÝM CHOVÁNÍM NA ŽELEZNICI

Dlouholetý projekt „Preventivní vlak bezpečné železnice“, funguje každoročně na českých a moravských nádražích. Je určen především pro studenty vyšších tříd základních škol a také pro středoškoláky. Když vlak navštívil nádraží Brno-Královo pole, tak jsem se šla blíže seznámit s průběhem prohlídky a náplní přednášky, která byla pro studenty připravena. V prvním vagoně jsem se potkala s vrchním inspektorem Miroslavem Matušem ze Správy železnic, který poutavě přednášel o nebezpečí na vlakových přejezdech či pohybu na nádražích a v kolejisti. Bohužel inspektor zmínil skutečnost, že mládež přebírá špatný vzor od dospělých. Studenti se zájmem spolupracovali, zapojili se do diskuze a věřím,

že si odnesli několik důležitých poznatků. Především si dokáží lépe představit, jak vlak rychle jede, jakou má sílu a jaké škody může způsobit, když lidé podceňují tato důležitá fakta. Dále venku následovala přednáška hasičů Správy železnic, kteří měli na starosti seznámit studenty s první pomocí a připomenout jim základní pravidla, jak co nejlépe pomoci zraněnému člověku a zachránit mu tak život. Poslední zastávka byla v druhém vagonu, kde se promítal hraný dokument, který vychází ze skutečných událostí, které se staly na železnici a skončily pro účastníky nehody velmi tragicky. Společný projekt Českých drah a Správy železnic má každoročně velkou návštěvnost. Jen v Brně navštívilo akci cca 500 studentů,

kterí určitě v budoucnu budou mít tyto rady na paměti a dají si

Jaké změny přinesla vyhláška č. 38/2022 Sb. O KONTROLE SYSTÉMŮ VYTÁPĚNÍ

Blíží se nebezpečí sankcí za nesplnění nové povinnosti pro vlastníky bytových domů či SVJ vyplývající ze zákona 406/2000 Sb., následných novelizací a Vyhlášky č. 38/2022 Sb. o kontrole provozovaného systému vytápění a kombinovaného systému vytápění a větrání.

Dne 1. března 2022 nabyla platnosti vyhláška č. 38/2022 Sb. o kontrole provozovaného systému vytápění a kombinovaného systému vytápění a větrání. Nově od výkonu 70 kW a včetně kombinace s větráním.

Nová vyhláška je prováděcí vyhláškou k § 6a odst. 6 zákona č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií (dále jen zákon). V únoru 2020 vešla v platnost nová úprava tohoto zákona, která zásadním způsobem změnila náležitosti týkající se pravidelných kontrol kotlů a jim příslušných rozvodů tepelné energie. Tyto kontroly probíhaly podle prováděcí vyhlášky č. 194/2013 Sb., kterou ovšem nešlo aplikovat na provádění kontrol systémů vytápění podle novelizovaného znění zákona a bylo tedy nutné vypracovat vyhlášku novou.

Stav podle původního znění zákona a vyhlášky č. 194/2013 Sb.

Pravidelné kontroly se týkaly pouze provozovaných kotlů se jmenovitým výkonem nad 20 kW a příslušných rozvodů tepelné energie, přičemž kotel byl definován jako zařízení pro výrobu tepelné energie spalováním paliv.

U kotlů a rozvodů tepelné energie, které nebyly provozovány na základě licence (podle zák. č. 458/2000 Sb.), mohl kontrolu provádět pouze energetický specialista se zvláštní autorizací na tyto kontroly. U licencovaných kotlů a rozvodů mohl kontrolu provádět přímo držitel licence. Kontroly se netýkaly rodinných domů, bytů a staveb pro rodinnou rekreaci.

Základní změny podle vyhlášky č. 38/2022 Sb.

Nově se kontroly týkají provozovaných systémů vytápění a kombinovaných systémů vytápění a větrání se jmenovitým výkonem nad 70 kW. Zvýšila se tedy spodní hranice pro minimální výkon zdroje tepla z 20 na 70 kW, ale především se nově kontroly týkají všech zdrojů tepla a kombinovaných systémů vytápění a větrání, nikoliv pouze spalovacích zdrojů.

Kontroly se týkají všech typů budov bez ohledu na jejich využití (neplatí výjimky pro rodinné domy, byty a budovy pro rodinnou rekreaci). Kontrolu smí provádět pouze energetický specialista bez ohledu na to, zda se jedná o systémy provozované na základě licence, či bez licence.

Budovy, kterých se kontroly netýkají

Pravidelné kontroly podle vyhlášky č. 38/2022 Sb. (dále jen vyhláška) se neprovádí u budov, pro jejichž řízení je instalován automatizační a řídicí systém. Ten je podle zákona tvořen výrobky, softwarem a inženýrskými službami, které podporují energeticky účinný, hospodárný a bezpečný provoz technických systémů budovy pomocí automatického ovládání a umožňují ruční zásah pro nastavení některých vstupních parametrů. Přesné definice automatizačních a řídicích systémů obytných budov a budov jiných, než obytných jsou definovány v § 9 vyhlášky.

Povinnost pravidelných kontrol podle vyhlášky se nevztahuje také na systémy vytápění a kombinované systémy vytápění a větrání, na jejichž provozování se vztahuje smlouva o energetických službách podle § 10e zákona.

Z kontrol jsou vyjmuty budovy „zvláštního určení“ (zpravodajské služby, armáda, soudy, ...), které jsou definovány v § 7 odst. 5 písm. g) až j) zákona.

Zdroje tepla podle vyhlášky

V § 2 vyhlášky je jako zdroj tepla definována část systému vytápění nebo kombinovaného systému vytápění a větrání, která vyrábí tepelnou energii k ohřevu kapaliny nebo vzduchu určeného pro prostorové vytápění pomocí

- spalování paliv (kotel, kogenerace)
- přímé přeměny elektrické energie na tepelnou energii (odporový nebo elektrodový ohřev, termoelektrický článek, jiný)
- využití energie prostředí nebo zpětného získávání tepla ze vzduchu odváděného z budovy tepelným čerpadlem
- změny vlnové délky elektromagnetického záření (tepelná solární soustava)
- přímého využití energie prostředí

U obytných budov se uvažují pouze zdroje, které zásobují teplem více než jednu jednotku. Jako zdroj tepla je brána také objektová předávací stanice. Jmenovitý výkon provozovaného systému vytápění nebo kombinovaného systému vytápění a větrání se určí jako součet jmenovitých výkonů všech instalovaných zdrojů tepla nebo přípojných výkonů odběrného místa soustavy zásobování tepelnou energií.

Nové metodiky kontroly

Kontrola systémů vytápění a kombinovaného systému vytápění spočívá v kontrole jejich dimenzování a provozních parametrů. Kontrola provozních parametrů zahrnuje ověření účinnosti zdroje tepla, prohlídku přístupných částí otopné soustavy (zdroj tepla, rozvody, regulace, zařízení pro sdílení tepla, kontrola termohydraulického vy-

vážení) a přístupných částí a provozních podmínek systému nuceného větrání. Součástí kontroly je také hodnocení kvality teplosnosné kapaliny.

Energetický specialista si vyžádá od zadavatele kontroly předložení dostupných dokladů a na základě jejich analýzy a prvotní vizuální kontroly systému stanoví plán kontroly. Tento plán má obsahovat soupis doporučení a podmínek k provedení finálního hodnocení kontrolovaného systému. Pokud není zadavatel vlastníkem zařízení, které je součástí předmětu kontroly, a vyžaduje-li to naplnění cíle kontroly, má podle § 10 vyhlášky energetický specialista právo požádat skutečného vlastníka zařízení o součinnost.

Oproti vyhlášce č. 194/2013 Sb. jsou ve vyhlášce č. 38/2022 Sb. definovány nové metodiky zjišťování dimenzování zdroje tepla (příloha č. 1) a účinnosti spalovacích zdrojů tepla (příloha č. 2).

Jednotná perioda kontrol

Nově je zavedena jednotná perioda provádění kontrol bez ohledu na typ zdroje tepla a jeho jmenovitý výkon. U systémů nově uvedených do provozu musí být první kontrola provedena do 3 let od uvedení do provozu. U již provozovaných systémů musí být kontrola prováděna pravidelně jednou za 5 let.

První kontrola podle nové vyhlášky musí být provedena nejpozději do 1. 3. 2023 u všech systémů, vyjma systémů vytápění se spalovacími zdroji tepla (kotli). U systémů vytápění se spalovacími zdroji tepla, které byly kontrolovány podle staré vyhlášky před více jak 5 lety (počítáno od 1. 3. 2022), musí být první kontrola provedena do 2 let ode dne nabytí účinnosti nové vyhlášky. U ostatních systémů se spalovacími zdroji tepla, které byly kontrolovány podle staré vyhlášky, musí být kontrola podle nové vyhlášky provedena do 5 let od provedení poslední kontroly.

SON – Zajišťujeme právní i jiné odborné poradenství jak pro fyzické, tak i právnické osoby. Účelem těchto bezplatných konzultací je poskytnutí zákonných informací ohledně jednotlivých případů tak, aby daná osoba získala přehled o svých právech, povinnostech a možnostech dalšího postupu. Tyto bezplatné právní porady nemohou v žádném případě nahradit poskytnutí právních (advokátních) služeb v plné šíři, jejich účelem je seznámení žadatele s jeho situací a případnými možnostmi, které mu právo nabízí k řešení jeho postavení.

Milí čtenáři, pokračujeme v onemocnění pleury.

Pneumotorax PNO - představuje přítomnost volného vzduchu v pleurálním prostoru s kolapsem plic. Vzduch pochází z vnějšího prostředí, nebo vzduch lokalizovaný v plicní tkáni a dýchacích cestách. Podle mechanismu vzniku mluvíme o **spontánně** vzniklém nebo o **indukovaném pneumotoraxu**. Spontánně vznikající PNO u jinak zdravého člověka **primární spontánní pneumotorax** PS PNO je samostatnou chorobou. Při přítomnosti preexistujícího respiračního patologického postižení mluvíme o **sekundárním spontánním pneumotoraxu** SS PNO. Příčina indukovaného PNO je v úrazu **traumatická** či lékařské péčí **iatrogenní**. Podle *velikosti defektu, *přítomnosti pleurálních srůstů, *stavu plicní tkáně a hrudní stěny pozorujeme různý rozsah plicního kolapsu. Pokud vzduch vniknul do pleurální dutiny **jednorázově** - **uzavřený PNO**. Trvající komunikace - **otevřený PNO**. **Tenzní PNO** - přítomnost opakovaného inspiračního nasávání vzduchu otvorem v parietální či viscerální pleure směrem do pleurální dutiny a následná expirační obstrukce otvoru vzniká progresivně rostoucí přetlak vedoucí ke kompresi a posunu mediastina ke zdravé straně. Utlačuje kontralaterální plic, horní dutou žílu, pravou síň, deformuje tracheu. Klesá srdeční výdej, dochází k hypotenzi, tachykardii, k elektrické aktivitě bez pulzu.

Klinický obraz. Nejtypičtějším projevem je **dušnost** - lehčí u jinak zdravých jedinců, - těžší u osob s plicní chorobou. Nejtěžší a velmi rychle narůstající dušnost u tenzního PNO, následně riziko kardiopulmonální zástavy. **Bolest** na hrudi jednostranná, pleurální. **Suchý kašel**. Rozvoj pneumomediastina a podkožního emfyzemu. Závažným problémem ohrožujícím život je bilaterální PNO.

Diagnóza. Anamnéza - úrazu, lékařského zákroku v oblasti hrudníku, plicní choroba. PS PNO - absence rizik u vysokého, zdravého mladého, kuřáka. **Fyzikální vyšetření** - unilaterálně oslabené až neslyšné dýchání a hypersonorní až bubínkový poklep, dušnost. **Skiagram hrudníku** je základem diagnózy, posoudit rozsah a lokalizaci PNO. **CT hrudníku** pomáhá ve **sporých případech** upřesnit lokalizaci drobného PNO, PNO v oblasti pleurálních srůstů, odlišení PNO od velkých emfyzematálních bul. **Nemocné s PNO akutně nevyšetřujeme spirometricky.**

Léčba. Cílem je rychle a bezpečně dosáhnout trvalého rozvinutí plice na postižené straně a následně zabezpečit prevenci recidivy PNO. **Optimální léčebné schéma řešení PNO - rychle, bezbolestně, bezpečně, levně, navždy neexistuje.** **Konzervativní léčba, aspirace i hrudní drenáž** jsou symptomatické léčebné postupy. Nejúčinnější terapeutickou metodou je **chirurgická léčba. Torakotomie** (operační přístup do pleurálního prostoru) s resekcí postižené části plice. U život ohrožujících stavů tenzní PNO nutně okamžitě zrušit přetlak v postižené části hrudníku a obnovit účinnou srdeční akci.

Prognóza. PS PNO často recidivuje, při řešení jednorázovou aspirací 30-50%, při hrudní drenáži 15-20%, chirurgická léčba 1,5-8%. Traumatický PNO závisí na přítomnosti dalších potíží.

Latogenní PNO se vyřeší v rámci hospitalizace. Největší riziko fatálního konce představuje přetlakový PNO.

Pleurální výpotek - jakékoliv nahromadění tekutiny v pleurální dutině v množství větším než fyziologickém (<10 ml u dospělého člověka s hmotností 70 kg). Identifikujeme ho zobrazovacím vyšetřením 50-100 ml, tvorba převyšuje resorpci. Má zánětlivou a celou řadu nezánných příčin. **Akumulovaná tekutina chudá na bílkovinu, nezánný pleurální výpotek je transudát.** Ke vzniku transudátu dochází v případě zvýšení intravaskulárního (uvnitř cévy) tlaku, pleura zůstává normální. Onemocnění s jinou než respirační etiologií, systémová onemocnění. Nejčastěji se s transudátem setkáváme při jednostranném srdečním selhávání, jedná se o následek pleurálního metastatického procesu, či plicní embolie. Většina transudátů je bilaterální.

Plicní a pleurální onemocnění jsou spojena se zvýšenou propustností a nebo poruchou resorpce, nahromaděná **pleurální tekutina je bohatá na proteiny - exsudát.** Rozlišení mezi transudátem a exsudátem je prováděno pomocí porovnání pleurální a sérové koncentrace celkové bílkoviny a laktátdehydrogenázy LDH. Většina exsudátů je jednostranná.

Podle rozsahu postižení na zadopředním rentgenu hrudníku rozlišujeme **pleurální výpotek malý** (<25% objemu hrudníku), **střední** (25-50%), **velký** (>50%). 35-40% diagnostikovaných pleurálních výpotků způsobuje jednostranné kardiální selhání, 30% je infekční postižení plic a pleury, 15-20% jsou malignity, 10% plicní embolie. Na několika málo zbylých % připadá bezmála 50 nozologických jednotek.

Klinický obraz. Nejčastějším symptomem bývá **dušnost** podmíněná kompresí plice a alterací funkce bránice a hrudníku. Dalšími stesky jsou **pleurální bolest a dráždivý kašel**, způsobeny drážděním pleury. Extrémně velké nádorové výpotky vedou ke kompresi mezihrudí, útlaku velkých žil, snížení plnění pravé komory. Příznaky základního onemocnění.

Diagnostika. Hlavním pilířem je **anamnéza a klinické vyšetření**, oslabené až neslyšné skřípkové dýchání, přítlučený temný hrudní poklep. **Zobrazovací metody** - **skiagram** hrudníku ve dvou na sebe kolmých projekcích. **Sonografie** je suverénní metoda v pátrání po malém výpotku 50-100 ml. **Diagnostická pleurální punkce** - získaný materiál analyzujeme biochemicky, cytologicky, mikrobiologicky, kultivace. Použití **CT a PET/CT** odlišení maligního a nemaligního postižení. MR lepší orientace v oblasti bránice a měkkých tkání hrudní stěny.

Léčba. U nezánných výpotků se zaměřujeme na ***řešení základní příčiny** (kardiální selhání, plicní embolie, jaterní cirhóza, selhání ledvin) ***redukci symptomů** (jednorázová nebo opakovaná plurální punkce, zavedení pleurálního katetru, hrudní dren, kyslík), ***prevenci návratu výpotku** (intapleurální aplikace sklerotizujících agens - pleurodésa). **Chirurgické výkony** - prostatické ablace (obroušení) pleury, odstranění pleury - pleurektomie.

Nádory pleury. Pleura bývá postižená pri-

márními i sekundárními nádory, benigními nebo maligními biologické povahy. Benigní nádory jsou vzácné a asymptomatické. Mnohem častěji jsou nádory sekundární - metastatické. Klinicky spojeny s dušností a ple

ZAČÍNÁ STAVBA SANATORIA PÁLAVA

V pondělí 13. listopadu 2023 představitelé Jihomoravského kraje společně se zhotovitelem společností Sanatorium Pálava VCES – SPIE Stangl symbolicky podepsali zahájení stavby sanatoria pro léčebně rehabilitační péči pacientů stabilizovaných po těžkých a kritických stavech

Jistě máte ještě v živé paměti, jak se na Pálavě realizoval Archeopark Pavlov, na jehož stavbě se výrazně podepsala společnost OHLA ŽS.

Podobný krok v této oblasti – budované sanatorium – přichází po více než patnáctiletém procesu plánování a příprav a představuje milník v rozvoji zdravotnické infrastruktury v Jihomoravském kraji.

„Je to unikátní stavba v rámci celé České republiky a v Jihomoravském kraji se jedná o jednu z největších investic za poslední dobu. Oproti původním předpokladům jsme dokonce stavbu vysoutěžili o 200 milionů korun levněji. Když získáme dotaci z Národního plánu obnovy, ušetříme dalších 289 milionů korun,“ řekl hejtmán Jan Grolich.

Sanatorium Pálava se stane klíčovou institucí pro pacienty stabilizované po těžkých a kritických stavech, jako jsou těžké úrazy, úrazy hlavy a páteře, mozkové příhody a operace velkých kloubů.

„Sanatorium Pálava vyplní mezeru v poskytování následné léčebně rehabilitační péče a pomůže tak podpořit stávající systém rehabilitace na celostátní úrovni. Dnes například čekají pacienti na přijetí v Kladruzech nebo Hrabyni až několik měsíců a spousta z nich se tam z kapacitních důvodů ani nedostane,“ uvedl náměstek hejtmána pro regionální rozvoj Jan Zámečník.

„Nespornou výhodou je možnost využívat příznivých účinků zdroje léčivé vody. Jedná se o vodu přírodní, termální a silně mineralizovanou, která má blahodárný vliv na pohybový aparát,“ podotkl radní pro zdravotnictví Karel Podzimek.

Vítězem veřejné soutěže na realizaci se stala Společnost Sanatorium Pálava VCES – SPIE Stangl, která má dva partnery.

„Staveniště převezmeme a zemní práce spočívající v úpravě terénu po provedení archeologického průzkumu a jeho přípravě pro založení stavby zahájíme do konce listopadu,“ přiblížil začátek prací Zdeněk Pokorný, předseda představenstva VCES a.s., a doplnil: „Dokončení a předání stavby pak předpokládáme v průběhu podzimu 2025.“

Výstavba Sanatoria Pálava bude probíhat v režimu Design & Build, která se Jihomoravskému kraji při zadávání veřejných zakázek osvědčila. „Od Jihomoravského kraje jsme obdrželi dokumentaci pro stavební povolení a společně s partnerem ve sdružení, společností SPIE Stangl Technik spol. s r.o., zpracujeme dokumentaci pro provedení stavby a zajistíme vlastní realizaci projektu. V nejbližších dnech zahájíme přípravu virtuálního modelu nového

Hejtmán Jihomoravského kraje Jan Grolich (vpravo) na setkání prezidentky Slovenska Zuzany Čaputové a prezidenta ČR Petra Pavla v Brně, vedle něj primátorka města Brna Markéta Vaňková
Ilustrační foto: Daniela Houdková

sanatoria s využitím metodiky BIM (Building Information Management). Ta pracuje s digitálními informačními modely stavby a umožňuje efektivní navrhování, výstavbu a v neposlední řadě provozování budovy. Navazujeme tak spolu s investorem na úspěšné nasazení této metodiky na projektu Dětské léčebny se speleoterapií v Ostrově u Macochy,“ uzavřel Zdeněk Pokorný.

Společnost Thermal Pasohlávky a.s., jejímž úkolem bylo najít vhodné využití pozemků u obce Pasohlávky v podobě lázeňského komplexu či jiného zdravotnického zařízení byla založena v roce 2007. O osm let později se začalo pracovat na projektové dokumentaci Odborného léčebného ústavu – Sanatorium Pálava jako zařízení pro poskytování následné zdravotní péče. První projektová dokumentace pro územní rozhodnutí byla hotová na konci roku 2016.

„Po dvouletém archeologickém průzkumu byl projekt již nachystán k výpisu

soutěže na zhotovitele stavby, ale bohužel ho přerušila pandemie covid-19. Z důvodu eliminace časového zdržení projektu bylo přistoupeno k pokračování projekčních prací vedoucích k získání stavebního povolení, na základě kterého byl letos projekt znovu připraven k výpisu výběrového řízení na zhotovitele stavby,“ vysvětlil radní pro investice Vladimír Šmerda.

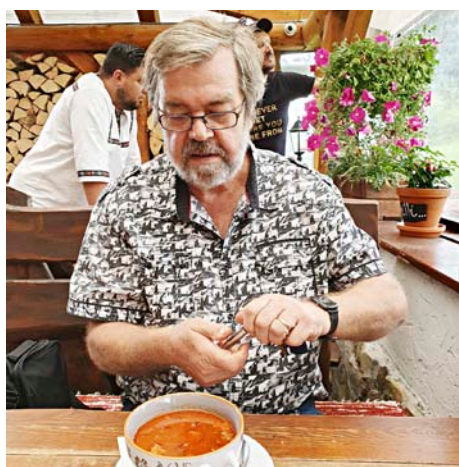
Slovenská D1 a tunel Čebrať

Společně s pracovníky OHLA ŽS se můžeme vydat na výlet na Slovensko a podívat se na jejich úsek budované dálnice D1 a stavbu tunelu Čebrať, který byl před rokem proražen, a to 15. listopadu. Po dokončení bude tunel součástí téměř patnáct kilometrů dlouhého dálničního úseku, obchvatu města Ružomberok. Tento úsek dálnice spojuje Bratislavu a Košice. Tunel bude mít dva jednosměrné autobusy, v každém z nich budou dva jízdní pruhy.

Stavbu provádí OHLA ŽS, a.s., ve sdružení se společností VÁHOSTAV – SK, a. s. Stavba slovenské D1 má obrovský celostátní význam neboť spojuje důležité oblasti Slovenska, počínaje hlavním městem, přes celé údolí řeky Váh do oblasti Tater a přes Prešov a Košice až po státní hranici s Ukrajinou. Uvedení dálnice do provozu zvýší bezpečnost a plynulost provozu, zkvalitní dopravu a zlepší kvalitu života obyvatel.

Podle generálního ředitele OHLA ŽS Ing. Romana Kocúrka byla stavba této části slovenské dálnice D1 od samého počátku zatížena komplikacemi spojenými s nepředvídatelnými geologickými podmínkami, které například konkrétně v úseku tunelu Čebrať zcela znemožnily stavbu v původně zamýšlené trase a na dalších místech si vyžádaly přijetí dodatečných technických opatření. Rovněž bylo nutné zohlednit požadavky nové slovenské legislativy, aby bylo do provozu uvedeno skutečně moderní dílo. Vyřešení těchto otázek nebylo jednoduché jak z technického hlediska, tak ze smluvního hlediska a vyžádalo si delší čas, než se dalo předpokládat. „**Jsem proto nesmírně rád, že jsme se mohli sejít u výjimečné příležitosti, která je takovou malou oslavou obrovského množství práce a úsilí, které vedou k dokončení tohoto výjimečného projektu,**“ řekl při loňském proražení tunelu.

Práce na stavbě slovenské D1 probíhá bez ohledu na počasí

Nocleh trávili pracovníci OHLA ŽS v Kolibě Likava, kde se i dobře občerstvili

Droždí jako superpotravina

Proč se o droždí mluví jako o superpotravině? Protože obsahuje všechny vitamíny skupiny B, vitamin D, ale i železo, měď, chrom, enzymy, esenciální kyseliny a minerální soli. Všechny jeho složky z něj dělají skvělý zdroj živin, který může pomoci s posílením imunity. Díky vitaminům B pomáhá proti úzkostem a ve chvílích stresu nebo nespavosti – vitamíny B3 a B12 zase **podpoří produkci serotoninu**. Jeho složení podporuje správné trávení i vylučování, stejně jako činnost jater a ledvin, ale pomůže i při hubnutí, protože má vliv na správnou hladinu cukru v krvi, takže sníží chuť na sladké.

Dovede pomoci i s hojením suché kůže nebo prasklých koutků. A to jak vnitřním, tak vnějším užitím. Jestliže budete chtít využít droždí jako mastičku na popraskanou či suchou kůži, stačí ho smíchat s trochou teplej-

šího mléka – na 20 g, tedy kostku droždí, použijte asi dvě polévkové lžíce mléka.

Použití droždí na zahradě

Stejně blahodárné jako pro vaše tělo jsou kvasnice i pro rostliny na vaší zahradě nebo v truhlíku. Můžete je použít jako výchozí surovinu při výrobě **domácího hnojiva**, které ocení rajčata, okurky, cukety a další plodiny – nejen že povzbudí jejich růst a vývoj plodů i kořenů, ale pokud ho použijete jako kvasnicový postřik, budou i prevencí vzniku různých chorob, a to i u pokojovek.

A jak drožďové hnojivo a postřik vyrobit? Stačí rozmíchat kostku droždí v deseti litrech vody a pak touto směsí buď jednou týdně zalévat rostliny, nebo dát do rozprašovače a nastříkat na ty, které chcete uchránit před plísní. Hnojivo můžete udělat i tak, že kostku

droždí rozpustíte v litru vlažné vody a necháte asi dva týdny kvasit. Pak rozmícháte s dalšími asi třemi litry vody a můžete použít.

Droždím vyčistíte septik

Jestliže nejste napojeni na kanalizaci, ale odpad z WC směřuje do septiku, pak pro vás bude droždí i skvělým pomocníkem ve snaze, aby septik nepáchl a vše se v něm rozkládalo co nejrychleji. Poslouží velmi dobře místo přípravků, které se na to prodávají, a rozhodně to vyjde mnohem levněji. Stačí vyrobit z kvasnic, vlažné vody a trochy cukru kašičku, kterou necháte minimálně hodinu kvasit, a potom vše spláchnete do záchodu. Odtud doputuje do septiku a podpoří rozkladné procesy.

MD ČR informuje

Do konce roku zbývá vyměnit ještě 540 tisíc průkazů, nejvíce ve Středočeském a Jihomoravském kraji. O nový řidičský průkaz si mohou žadatelé požádat i on-line.

„Doporučujeme všem řidičům zbytečně neodkládat výměnu řidičského průkazu. Pokud se žadatelé navíc chtějí vyhnout frontám na úřadě, o nový řidičský průkaz si mohou zažádat pohodlně on-line prostřednictvím Portálu dopravy,“ připomíná ministr dopravy Martin Kupka.

O výměnu řidičského průkazu z důvodu uplynutí platnosti je možné požádat nejdříve tři měsíce před skončením platnosti dokladu. Řidiči si o nový řidičský průkaz mohou zažádat buď fyzicky na jakémkoliv obecním úřadu obce s rozšířenou působností, nebo elektronicky s využitím datové schránky přes nový Portál dopravy. Při elektronické žádosti si řidič vybere, na kterém úřadu si chce svůj nový řidičský průkaz vyzvednout. Vybrat si může z kteréhokoliv z 206 obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, jejich seznam najdete na webu Ministerstva dopravy. Elektronická žádost je velmi rychlá, nezabere více než pár minut

a všechny důležité údaje má žadatel v systému již předvyplněné. K samotné výměně je nutné donést platný doklad totožnosti a stávající řidičák.

Elektronicky i fyzicky je možné podat žádost o výměnu neplatného řidičského průkazu jak ve lhůtě standardní, tj. do 20 dní (bez poplatku), tak ale i ve lhůtě kratší, tj. do 5 pracovních dnů. Tento úkon je již zpoplatněn částkou 700 Kč, přičemž při elektronické žádosti k úhradě tohoto správního poplatku dochází v okamžiku vyzvednutí nového řidičského průkazu.

Ministerstvo dopravy, Asociace autoškol ČR, Policie ČR a Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých představily další sadu statických i dynamických otázek pro žadatele o řidičské oprávnění. Tato šestá série se mimo jiné týká mj. porozumění potřeb nevidomých jako účastníků provozu, ale i chování dalších skupin chodců, cyklistů i správné jízdy motokářů.

„Zranitelnými účastníky provozu nejsou jen motokáři, chodci či cyklisté, ale i lidé se speciálními potřebami. Nevidomí, neslyšící, a také například slabozrací. Proto zařazujeme i tyto otázky, aby každý řidič věděl, jak se při setkání s nevidomým například na přechodu ohleduplně zachovat,“ říká Milan Janda z Ministerstva dopravy.

Do sady již více než tisícovky otázek k závěrečným zkouškám z této oblasti přibude od 9. července 2023 celkem 35 statických a 11 dynamických otázek.

*„Je nezbytné neustále pracovat na zvyšování naší řidičské kultury a tímto k tomu, doufáme, i přispíváme. Součástí této snahy je i nový klip **Vidíš ho! Nevidí tě!** zaměřeného právě na ohleduplnost vůči nevidomým,“* říká Jiří Novotný z Asociace autoškol ČR.

Teoretické zkoušky žadatelů o řidičská oprávnění probíhají na počítačích v 206 obcích s rozšířenou působností po celé republice. Testy skládají uchazeči on-line v systému Ministerstva dopravy. Každý žadatel je musí úspěšně absolvovat, aby mohl pokračovat v praktické části zkoušky, tedy v jízdách.

Testy jsou součástí projektu Nová generace testových otázek pro žadatele o řidičské oprávnění (noveotazky.cz). Jde o sadu textových a animovaných dopravních otázek pro zkoušky v autoškolách, které postupně nasazujeme do ostrých testů. Jejich novou generaci si na webu noveotazky.cz může vyzkoušet každý. Komple